

Тема 5. Релігійні права та свободи людини: історія становлення, зарубіжний досвід, ситуація в Україні (2 год.)

Поняття свободи совісті як конституційно-правової категорії. Ідеї релігійної терпимості та толерантності в працях видатних мислителів стародавнього світу та середньовіччя. Відродження, Реформація, Просвітництво як кроки на шляху визнання релігійної та політичної свободи особи. Свобода совісті у вченні баптистів. П. Бейль, Вольтер, Гельвецій. Антиклерикалізм та атеїзм. Сучасне розуміння свободи совісті, його філософсько-етичні та політико-правові аспекти.

Групи держав за правовим статусом церкви. Свобода совісті як принцип взаємовідносин держави і церкви. Відображення принципу свободи совісті в правових актах зарубіжних країн, України, міжнародних правових документах. “Акт про віротерпимість” (1689). Конституція США. Біль про права (1789). “Декларація прав людини й громадянина” (1789). Свобода совісті та відокремлення церкви від держави: історія та сучасний досвід зарубіжних країн (США, Велика Британія, Франція, Італія та ін.)

III Універсал Центральної Ради (1917). Конституція УНР (1918). Закони про Тимчасовий державний устрій України (1918). Основний Державний Закон УНР (1919). Конституції Радянської України 1919, 1929, 1937, 1978 рр. Декларовані та реальні права. Закон УРСР “Про свободу совісті та релігійні організації” (1991). Закон України “Про альтернативну (невійськову) службу” (1991). Конституція України (1996). Сучасна ситуація в Україні.

Статут ООН (1945). Загальна Декларація прав людини (1948). Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод (1950). Заключний Гельсінкський Акт РБСЄ (1975). Декларація ООН про ліквідацію усіх форм нетерпимості й дискримінації на основі релігії або переконань (1981). Заключний Віденський Акт КБСЄ (1989). Паризька Хартія для нової Європи (1990).